

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riușana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vascău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnușeana, Țibleșana, Timișșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Încă un cuvânt la chestiunea importului de cereale.

În unul din numerii trecuți ai «Revistei Economice», ni-am precizat punctul nostru de vedere cu privire la importul de cereale — înțelegem porumb — din România. Am spus respicat și limpede: cine obține porumb pentru populațiunea lipsită, pe seama acesteia să-l și aducă, iar ceice vor să facă negoț, să o spună fără înconjur și să lucreze la lumina zilei. Punctul acesta de vedere, fiind singurul corect, natural, a fost apretiat și aprobat de toți cei chemați, atât dela noi, cât și de dincolo de munți. Și cu drept cuvânt. Aceasta este unica cale pe care putem merge cu folos și cu cinste.

Dar, ca să se poată obține rezultate co-răspunsătoare în acțiunea pentru importul de cereale, nu e suficient a fixa numai norme și a da directive. Trebuie să se dea și mână de ajutor celor ce lucrează corect și cinstit și să li se delătore din cale cât mai multe din pedecile, în mare parte meșteșugite, pe cari vremurile și împrejurările grele de azi, le-a dat la iveală. Căci fără un ajutor efectiv și fără delăturarea pedecilor de tot felul, orice trudă e zadarnică, iar rezultatele puțin mulțămitoare. Tocmai de aceea, credem că facem un lucru bun și folositor, dacă venim să lămurim de astădată și alte laturi ale chestiunii importului de cereale, și anume ale importului pe seama populațiunii noastre de aici, și special, dacă

vom insistă mai amănunțit asupra greutăților și pedecilor, cu care e împreunat de prezent acest import, arătând totodată și modalitățile de îndreptare.

Cine a cetit darea de seamă publică a «Someșanei», relativ la porumbul importat și împărțit satelor noastre din nordul Transilvaniei, a putut constata un fapt destul de caracteristic. Anume a putut constata, că conducătorii acestui institut se trudesesc de mai bine de o jumătate de an să aducă porumb pentru populațiunea lipsită și în tot acest lung interval de timp, în care s'ar fi putut importa mii de vagoane, cu cari să se acopere toate nevoile, abia au putut obține 78 de vagoane. Un număr absolut disparent față de truda cea mare și timpul cel îndelungat. Tot asemenea, pe lângă «Someșana», care în cursul săptămânii curente a avut parte să mai primească încă 30 de vagoane, au mai obținut «Agricola» din Hunedoara 50—60 vagoane și «Infrățirea» din Sibiu alte 46. Va se zică, la un loc, în luni de zile, abia s'a putut primi vre-o 220 vagoane de porumb. Aceasta este aproape tot ce s'a primit, căci cecece s'a mai dat altora se aducă spre acest scop și aceea, ce de fapt au și adus, nu poate fi tocmai mult și nici nu schimbă faptul, ce voim a-l scoate la iveală: cifra minimală a vagoanelor obținute într'un timp destul de îndelungat și față de trebuințe extrem de mari și de urgente.

Ne-am întrebat adeseori, cari pot fi cauzele acestui minimal import? Să fie oare lipsa

de interes, adevărat și de devotament față de popor a celor ce s'au angajat la aceste lucrări? Nu! Am știut, că aceștia trudesesc și aleargă destul — dar spor în urma lor nu pot produce. Multă vreme am fost nedumeriți asupra cauzelor acestor stări de lucruri. Azi însă le cunoaștem și le vom expune cu toată libertatea.

*

Pedeca principală sunt greutatea de transport în România, unde vagoane și special vagoane, care să poată trece și pe teritoriul ungar, se găsesc și se obțin cu mare anevoie. Trebuie să alergi zi și noapte, să înduri foarte mult și uneori să te umilești chiar, ca să poți obține mijloace de transport. Toți promit, dar puțin îndeplinesc. Vor fi desigur și cauze motivate și și greutăți tehnice de neînving. De multeori însă sunt mai mult capricii, lipsă de interes, ori, poate, chiar prea mare interes în șirul nesfârșit al potențailor, mari și mici, cari dispun în lungul și latul țării asupra vagoanelor. Ori cum însă, pe viitor, dacă e vorba să se facă un serviciu populației dela noi, acestor stări de lucruri va trebui să li se pună capăt. De chestia vagoanelor pentru noi va trebui să se îngrijească în rândul cel dintâiu, aceia, al căror cuvânt este respectat. Va trebui să se dea preferință sub orice împrejurări transporturilor cu porumb pentru populația noastră. Atunci nu ne vom mai întâlni cu anomalii ca cele de acum. Atunci «Nemes»-ii și «Freudenthal»-ii nu vor mai aduce cu sutele de vagoane, în vreme-ce noi nu putem avea nici măcar cu zecile. Atunci nu vom mai avea bănci românești în Ardeal, la cari țărani au depus sute de mii pentru porumb, pe care-l așteaptă de luni de zile fără a-l primi la timp, rămânând și fără hrană și fără bani. Și în sfârșit nu vom avea nici cazuri, ca cel al unui protopop român, care a plătit mai multe vagoane de vreme îndelungată, dar cari nu i s'au expediat, lăsându-l suspiciunat și terfelit de cei, cărora le place a vedea în această împrejurare un abuz de încredere.

Recunoaștem și suntem foarte mulțămitori, că în zilele din urmă s'a găsit un mijloc mai practic pentru transportarea cerealelor pe seama populației noastre, acela de a expediă trenuri întregi de câte 30 vagoane. Dorim însă ca expediarea să urmeze cât mai des și cât mai regulat, căci numai în chipul acesta vom fi ajutați.

Dar când recunoaștem, că principala pedecă în importul de porumb este a se căuta în greutatea de transport, nu putem tăgădui, că o altă pedecă, tot așa de gravă, au fost și abuzurile făcute de unii dintre ai noștri cu

cerealele obținute pentru populația noastră și vândute străinilor. Aceste abuzuri au provocat neîncredere, răceală și dispreț, chiar și la aceia, cari țineau mai mult să ne ajute. Din cauza aceasta, mulți s'au văzut îndemnați să nu se mai intereseze de nevoile noastre. Azi însă s'a făcut lumină și în aceasta privință. «Someșana» a dovedit deja și alții desigur vor dovedi, că au purces corect și cinstit, distribuind porumbul exclusiv satelor noastre. Față cu astfel de dovezi, orice rezervă trebuie să înceteze. Acestor bănci și oamenilor lor trebuie să li se acorde toată bunăvoința și preferința, ceea ce este o datorință și morală și și națională.

În sfârșit nu putem trece cu vederea nici bălăcăriile, căci altcum nu le putem numi, ce s'au făcut în jurul chestiunii importului de porumb. Din capul locului s'au găsit la noi și dincolo, dar tot dintre ai noștri, oameni, cari fără nici un motiv serios, au tras la îndoială chiar și intențiunile cele mai curate ale celor mai buni ai noștri. Cazul atacului nesăbuit, îndreptat contra directorului «Someșanei» este destul de caracteristic. Tot asemenea și alte multe împunsături și aluzii răutăcioase de prin diferite ziare. Dar cazurile acestea devin de-a dreptul îngrijitoare, când ne gândim, că a fost deajuns să treacă câteva zile ca să se dovedească că nu primăria, ci pretura din o comună românească a distribuit niște porumb, pentruca aceeași oameni să folosească ocazia și să se năpustească din nou pentru terfelirea unui adevăr, ce trebuia să fie clar ca lumina soarelui pentru ori ce om de bine. Aceste și alte isbucniri pătimase, împreună cu clevetirile multora dintre cei ce credeau să se insinue, defăimând pe alții, au produs amărăciune și scârbă în toate părțile. Ele au produs însă și multă desorientare și dispreț, cari au mărit neîncrederea și desinteresarea. Să sperăm însă că și la acestea li se va pune capăt, că vor încetă, după cum și trebuie. De altfel și în această privință s'a făcut lumină și cei chemați a face judecată vor ști încotro cade cum-păna adevărului și a dreptății.

*

În cele precedente am fixat câteva crâmpie din multele greutăți și mizerii; cu care a fost împreunat până acum importul de porumb pe seama populației noastre din această țară. Peana noastră însă nu este în stare a le arăta toate, așa după cum de fapt sunt. În realitate e și mai rău și de aceea noi, cari am ajuns să cunoaștem multe din cele-ce se petrec în țară, trebuie să ne exprimăm recunoștința față de toți aceia ai noștri, cari în mijlocul «furnicarului dela București», cum cu drept cuvânt

I-a numit un bărbat distins al neamului, n'au descurajat și au putut răsbî să facă pentru poporul flămând și aceea ce au putut face. Trebuie să le fim recunoscători cu atât mai mult, cu cât lucrează desinteresati, fără câștiguri de afaceri, deoarece așa îi îndeamnă datorința și așa li-o cer și cercurile, dela cari primesc cerealele. Tocmai de aceea, de azi înainte să li se deie — cum am zis la începutul acestor rânduri — tot ajutorul posibil, căci năcazul și mizeria e mare.

Lipsa este deci foarte urgentă. Azi nu mai putem fi ajutați cu câteva zeci de vagoane de porumb. Azi trebuie dat drumul cel puțin la două-trei trenuri pe săptămână. Altcum totul e în zadar. Intre astfel de împrejurări grele facem deci un ultim și călduros apel la bărbații de inimă, de cari, nădăjduim, mai avem încă mulți, și-i rugăm să facă, dar de fapt să facă, ceva pentru popor. Vor avea recunoștința noastră, a tuturor!

Prețurile maxime ale făinei de grâu și de săcară.

Prin o ordonanță a guvernului, de data 24 Iulie a. c., Nr. 2727/915 M. E., se fixează prețuri maxime noue pentru făina de grâu și de săcară.

Dispozițiile principale ale noii ordonanțe sunt următoarele:

În sensul §-ului 1, prețurile maxime de mai jos au intrat în vigoare la 25 crt. și se referă la făina de grâu, de săcară, precum și la tărâtele de grâu și de săcară, înțelegându-se aici sub tărâte și alte resturi rămase dela măcinat.

Prețurile maxime fixate în această ordonanță, în cari se cuprind și cheltuielile transportului la stațiunea de încărcare se înțeleg pro majă metrică (100 kgr.) greutate curată, fără sac, pentru vânzări făcute la locul de primire și cu bani gata. Prețul maximal având a se înțelege fără sac, vânzătorul nu poate comuta greutatea sacului la greutatea făinei.

Prețul sacului se poate pune separat în sôcoteală. Prețul maximal al sacilor îl poate norma ministrul de comerț pe calea ordonanței (§ 2).

În caz de vânzări pe credit dobânda, ce se poate calcula peste prețul maximal fixat, nu poate fi mai mare decât cel mult 2% peste etalonul oficial de escont al Băncii Austro-Ungare în vigoare la încheierea afacerii (§ 3).

Prețurile maxime fixate în ordonanța prezentă au intrat în vigoare la 25 Iulie a. c., după care termen este interzis a vinde sau a cumpără făină de grâu sau de săcară cu preț mai urcat decât cel fixat — excepționând vânzările prevăzute în §§-ii 5 și 7, (§ 4).

La vânzarea-cumpărarea, admisă până la 15 August a. c. a rezervelor de făină, produsă în sensul ordonanței Nr. 1113/915 M. E. se pot calcula prețurile maxime fixate în ordonanța Nr. 1114/915 M. E. (§ 5).

Se va pedepsi, în sensul §-lui 6, cu arest până la 2 luni și amendă până la K 600, celce în orice formă, sub orice titlu direct sau indirect, oferă sau primește pentru făină de grâu și săcară, prețuri mai mari decât prețurile maxime fixate în această ordonanță.

La vânzările de făină pentru consumul nemijlocit (în mic) vânzătorul poate pretinde dela cumpărător numai un preț care nu stă în prea mare disproporție față de prețurile maxime fixate (§ 7).

Prețurile maxime

în comitatele cu populație românească.

Comitatul	GRĂU			SĂCARĂ		
	Făină fină de copt și gris	Făină pentru fier	Făină pentru pâne pro majă metrică (100 Kg.)	Tărâte și alte resturi	Făină	Tărâte și alte resturi
Bichiș	77—	59—	40-66	18—	40-99	18—
Bihor, Maramurăș Sătmar, Sălagru și Ugocia cu orașele Oradea - mare și Sătmar	77—	59—	40-66	18—	41-61	18—
Arad, Cenad, Timiș și Torontal, cu orașele: Arad, Timișoara, Verșeș și Panciova	77—	59—	40-66	18—	42-24	18—
Carăș-Severin	77-50	59-50	41-47	18—	42-24	18—

Ardeal:

Alba-inf., Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Cluj, Făgăraș, Hunedoara, Murăș-Turda, Odorheiu, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Târnavă-m., Târnavă-m., Turda-Arieș, Trei-Scaune, cu orașele Cluj și Murășoșorheiu	78—	60—	42-24	18—	42-24	18—
---	-----	-----	-------	-----	-------	-----

Prețul maximal al zahărului.

Prin o ordonanță recentă a guvernului, apărută sub Nr. 2684/915 M. E. s'a fixat prețul maximal al zahărului destinat consumațiunii. Prețul acesta este pentru zahărul furnizat până la 31 Decembrie 1915 K 96-50 pro 100 kgr. inclusiv darea de consum. La furnisări făcute mai târziu prețul acesta crește la 1 Ianuarie 1916 și 1 Martie 1916 cu câte 50 fileri pro 100 kilograme.

Prețul de sus se înțelege pentru zahăr destinat consumației și anume pentru zahăr în căpătâni prima, luându-se de bază frachțul din Budapesta, încărcat în vagoane complete, cu sonto de 2% la plăți efective în bani.

Dacă furnisarea nu se face la Budapesta, ci în un alt loc, în provincie, sau nu se face în căpătâni

mari prima, ei în alte soiuri de zahăr prima și în cantități mai mici, decât în vagoane complete, atunci se adauge la prețul maximal de mai sus diferența de preț, conform uzanțelor de până acum.

Contractele de vânzare și cumpărare, privitoare la zahăr, încheiate înainte de intrarea în vigoare a acestei ordonanțe sunt nule.

Prețurile maximale admise în comerțul en gros, precum și prețul maximal, ce-l pot pretinde comercianții dela consumenți, le vor fixa, în caz de necesitate, autoritățile administrative.

Prețurile maximale fixate prin ordonanța 2684/915 M. E. au intrat în vigoare la 22 Iulie a. c.

Neobservarea dispozițiilor guvernului privitoare la prețul maximal al zahărului se pedepsește cu arest până la 2 luni și cu amendă până la K 600.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 29 Iulie 1915.

Situația pieței internaționale de bani continuă a fi neschimbată; în Berlin favorabilă, cu discount privat redus la $3\frac{3}{8}\%$, iar în London discountul cu tendință de urcare și stabilit la $5\frac{1}{8}\%$.

În piața internă de bani asemenea s'a menținut încordarea semnalată în raportul nostru trecut, ba ea s'a mai potențat în vederea apropierii lui ultimo și a cererilor mai intensive de bani, provocată de campania de cereale, ce și-a luat începutul. În Viena discountul privat s'a urcat dela $3\frac{3}{8}\%$ la $3\frac{1}{4}\%$, în Budapesta a costat pentru material de prima bonitate $4\frac{1}{8}\%$.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În **Ungaria.** Din raportul ultim al ministerului de agricultură asupra situațiunii agricole, publicat pe baza datelor întrate dela raportorii agricoli și dela inspectoratele agricole, în timpul dela 19—22 Iulie a. c., dăm și noi următoarele:

În cursul celor două săptămâni, dela 8—21 Iulie, *timpul* a fost iarăș schimbăcios. Din 8—10 am avut timp cald, la 11 răcoros, din 12—14 iarăș cald, în fine din 15—22 iarăș răcoros. În unele regiuni ale țării au fost în ultimele 2 săptămâni *ploi* îmbelșugate, în unele zile împreunate cu *furtuni* și *grindină*, iar mai târziu însoțite de vânt.

Din 19 comitate se semnalează *grindină*, între cari se numără și comitatele: Sătmar, Torontal, Făgăraș, Treiscaune și Odorheiu. Grindina a cauzat în unele locuri stricăciuni simțitoare, mai ales plantelor de săpat și celor de grădină; nu însă mai puține nici spicoaselor, ce se aflau neseccerate și chiar celor așezate în clăi.

Ploi mai mari au căzut în comitatele: Murăș-Turda, Bihor, Sătmar, Ugocea, Bichiș și Hajdu. *Ploi* îndeajuns au căzut și în întreg Ardealul și părțile bănațene, cari au fost foarte favorabile pentru toate plantele în desvoltare; în acelaș timp însă au îngreunat seceratul și treeratul diferitelor soiuri de cereale.

De altă parte vânturile și furtunile au scuturat spicele, au răsturnat clăile și udat snopii, așa că prin aceasta grăunțele, din roșietice au devenit gălbui și în privința calitativă s'au deteriorat încâtva, astfel că prospectele de azi ale recoltei nu mai stau la acelaș nivel ca înainte cu 2 săptămâni. Totuș sunt din belșug grâne, cari vor da 77—78 kilog. pro hectolitr și chiar și mai mult. În tot cazul, și în privința calitativă, cerealele din acest an sunt superioare celor din anul trecut.

Dar timpul nefavorabil din ultimele 2 săptămâni a deteriorat prospectele recoltelor nu numai în privința calitativă, ci, prin scuturarea grăunțelor, și în privința cantitativă. Aceasta este cauza, că în raportul de față datele asupra evaluării recoltei celor 4 soiuri de cereale principale arată o scădere față de datele din raportul precedent.

Seceratul s'a sfârșit, pe Alföld și în regiunile colinoase, aproape cu totul, cu excepția ôvăsului, și numai în regiunile muntoase nördice și ostice se continuă acum. Căratul, în asemănare cu alți ani, s'a întârziat foarte mult, chiar și în comitatele de pe Alföld. Astfel și acestei împrejurări i se atribuie stricăciunile, ce li s'au pricinuit cerealelor dejă seccerate.

Pecăt însă timpul nefavorabil din ultimele 2 săptămâni a stricat spicoaselor, pe atât a fost de favorabil desvoltării plantelor de săpat și altor plante aflătoare în stadiul desvoltării. În urma îmbelșugatelor ploi, aceste plante se desvoaltă admirabil și în general promet o recoltă foarte bogată, cu excepțiunea acelor locuri unde a căzut grindină.

Grăul. Pecum s'a spus și mai sus, seceratul grăului a progresat așa de mult, în cea mai mare parte a țării, că această lucrare în scurt timp va fi sfârșită. Numai în regiunile muntoase seceratul se face acum. Timpul cu vânt și ploios din ultimele zile a fost foarte nefavorabil pentru căratul grăului și aceasta e cauza, că treeratul, început în unele locuri, a trebuit să fie întrerupt pe câteva zile. Snopii aflători, cea mai mare parte, în clăi au fost împrăștiati de furtuni și prin aceasta multe grăunțe s'au scuturat. De altă parte a stricat grăului din clăi și udeliștea. Aceste sunt cauzele, că prospectele recoltei grăului, evaluate înainte cu 2 săptămâni cu 45-97 milioane măji metrice, în raportul de față sunt evaluate cu circa un milion măji metrice mai jos.

Teritorul cultivat cu grâu în acest an este evaluat la 5.875,979 jugăre catastrale.

Recolta grăului este evaluată cu media de 7.65 măji metrice pro jugărul catastral, adecă în total la 44.950,000 măji metrice, față de 28.641,091 măji metrice în anul trecut.

Intre cele 21 comitate cu recoltă mai bună (peste media de 7'65 măji metrice pro jug. cat.) se numără și comitatele: Brașov, Arad, Bihor, Sătmar și Torontal.

Intre cele cu recoltă mijlocie (de 6—7'64 măji metrice pro jug. cat.) se numără și comitatele: Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara, Sibiu, Treiscaune, Alba-de-jos, Turda-Arieș, Târnava-mare, Târnava-mică, Murăș-Turda, Solnoc-Dobâca, Selagiu, Ugocea și Maramurăș.

În fine, între comitatele cu recoltă sub 6 măji metrice pro jug. cat. se numără și comitatele: Făgăraș, Odorheiu, Ciuc, Cojocna și Bistrița-Năsăud.

Săcara. Seceratul acesteia s'a sfârșit în parte cea mai mare a țării. Căratul și treeratul în general s'au început. Timpul cu vânt și ploi nu i-a făcut săcării așa mari stricăciuni ca grăului, pentru că în unele comitate, mai ales pe Alföld, când aceste începură, mare parte din ea a fost transportată și pusă la adăpost. Grăunțele treerate, în general, sunt destul de frumoase. Numai în regiunile, unde în timpul dezvoltării, i-a lipsit ploile, grăunțele au rămas mai mici și astfel și rezultatele recoltei mai slabe. Față de evaluarea făcută în raportul precedent, evaluarea din raportul de față a recoltei săcării se prezintă cu circa 0'2 milioane măji metrice mai nefavorabilă. Paiele sunt destul de bune.

Teritoriul cultivat cu săcară în acest an este evaluat la 1.850,293 jug. cat.

Recolta săcării este evaluată cu media de 6'87 măji metrice pro jug. cat. sau în total la 12.700,000 măji metrice, față de 10.772,656 măji metrice în anul trecut.

Intre comitatele cu recoltă de frunte (cu 6'87 măji metrice și peste aceasta pro jug. cat.) se numără și comitatele: Torontal, Timiș, Arad, Bihor, Ugocea, Maramurăș, Sătmar, Târnava-mare, Târnava-mică, Alba-de-jos și Sibiu.

Intre comitatele cu recoltă mijlocie (6—6'87 măji metrice pro jug. cat.) se numără și comitatele Solnoc-Dobâca și Ciuc.

În fine, între comitatele cu recoltă sub 6 măji metrice pro jug. cat. se numără și următoarele comitate: Caraș-Severin, Hunedoara, Făgăraș, Turda-Arieș, Murăș-Turda, Odorheiu, Cojocna și Bistrița-Năsăud.

Orzul. Seceratul orzului de toamnă s'a sfârșit pretutindeni și acum se face treeratul. S'a început în mare parte și seceratul orzului de primăvară. Din cauza ploilor calitatea orzului s'a deteriorat în timpul din urmă; dar se arată o scădere de vreo 0'60 milioane măji metrice și în privința cantitativă. Paiful pretutindeni este mic.

Teritoriul cultivat cu orz în acest an a fost de 2.003,586 jug. cat.

Recolta lui este evaluată cu media de 6'45 măji metrice pro jug. cat. sau în total circa 12.930,000 măji metrice față de 14.209,914 în anul trecut. Intre comitatele cu recoltă de frunte (cu peste media de 6'45 măji metrice pro jug. cat.) se numără și comitatele: Timiș, Torontal, Arad, Sibiu, Brașov, Alba-de-jos, Târnava-mică și Târnava-mare.

Intre cele cu 6—6'44 măji metrice pro jug. cat. se numără și comitatele Caraș-Severin, Treiscaune și Maramurăș.

Intre comitatele cu o recoltă sub 6 măji metrice pro jug. cat. se numără și comitatele: Hunedoara, Făgăraș, Ciuc, Turda-Arieș, Murăș-Turda, Cojocna, Solnoc-Dobâca, Sătmar și Ugocea.

Ovăsul este cōpt în mare parte a țării și s'a început și seceratul. Timpul nefavorabil din zilele din urmă în unele locuri i-a stricat, în alte locuri ploile i-au fost încâtva favorabile.

Teritoriul cultivat cu ovăs în acest an este de 1.877,054 jug. cat.

Recolta lui este evaluată cu media de 6'60 măji metrice pro jug. catastral sau în total 12.394,951 măji metrice, față de 12.560,937 măji metrice în anul trecut.

Intre comitatele cu recoltă de frunte (peste 6'60 măji m. pro jug. cat.) se numără și comitatele: Torontal, Timiș, Sibiu, Brașov, Alba-de-jos și Târnava-mare.

Intre cele cu recoltă de 6—6'60 m. m. pro jug. cat. se numără și comit.: Arad, Treiscaune și Maramurăș.

Intre cele cu o recoltă sub 6 măji metrice pro jug. cat. se numără și următoarele comitate: Caraș-Severin, Hunedoara, Făgăraș, Târnava-mică, Turda-Arieș, Odorheiu, Ciuc, Murăș-Turda, Cojocna, Solnoc-Dobâca, Bistrița-Năsăud, Selagiu, Sătmar, Ugocea și Bihor.

Porumbul s'a îmbunătățit simțitor în timpul din urmă în toată țara, așa că prospectele recoltei lui se pot numi în general favorabile. Ploile din ultimele zile au avut influință favorabilă chiar și asupra porumbului, care până aci rămăsese îndărăt în dezvoltare.

Cartofii de asemenea au progresat bine în urma ploilor mai recente și prospectele recoltelor sunt favorabile.

Napii de zahăr s'au dezvoltat în general satisfăcător și prin ploile zilelor din urmă s'au îmbunătățit și mai mult. În unele locuri, în special în părțile ardelenene, plantațiunile sunt mai rari și îmburuienate, ceea-ce se explică prin lipsa de muncitori.

(Aici urmează o tabelă, în care se arată prin cifre prospectele recoltei porumbului, cartofilor și napilor de zahăr în toate comitatele din țară, notată fiind calitatea produselor prin 1 (foarte bună), 2 (bună), 3 (mijlocie) și 4 (slabă). Din această tabelă rezultă că aceste plante sunt, anume:

	Porumbul	Cartofii în comitate:	Napii de zahăr
foarte bune (1)	—	1	—
bune (2)	28	30	20
bune-mijlocii (2—3)	7	14	11
mijlocii (3)	16	18	18
slabe-mijlocii (3—4)	4	—	2
slabe (4)	1	—	—

Porumb nu se produce în 7 comitate și napi de zahăr în 12.

Napii de nutreț se dezvoltă în general favorabil; totuși în unele locuri, neputându-se îndeplini în

regulă lucrările din cauza lipsei de muncitori și din cauza secetei de odinioară, au rămas mici și plini de buruieni. Ploile din zilele ultime au folosit foarte mult și acestor napi.

Plantele de grădină sunt pretutindeni frumoase și permit o recoltă bună mijlocie.

Fasolea și celelalte păstăioase se desvoaltă pretutindeni bine și cea dintâi promite o recoltă bună mijlocie, iar cele din urmă o recoltă bună.

Varza se desvoaltă satisfăcător în toată țara. Recolta promite a fi bună mijlocie.

Hemeiul de asemenea se desvoaltă bine.

Meiul și hrișca s'au îmbunătățit mult în urma ploilor mai recente și permit o recoltă bună.

Cânepa și inul sunt înalte și dese și permit recoltă mijlocie.

Tutunul, în urma timpului favorabil din cele 2 săptămâni ultime, s'a îmbunătățit foarte mult, chiar și acolo unde, din cauza secetei de mai înainte, tânjea.

Trifoiul a fost cosit de a doua oară. Recolta este ceva mai slabă decât cea dintâi, atât în privința cantitativă cât și în cea calitativă. Otava se desvoaltă satisfăcător.

Lucerna se cosște acum de a treia oară, în cele mai multe locuri, și această recoltă este asemenea de bună ca și cele două precedente.

Măzăricea s'a cósit și cărat în cele mai multe locuri. Recolta în privința cantitativă este satisfăcătoare, în privința calitativă mai mult slabă, din cauză că, cósită fiind, a fost stricată de ploi. Recolta măzăriceii de sămânță este îndestulitoare.

Mohorul s'a desvólat în general satisfăcător și va da o recoltă mijlocie; de asemenea și alte plante de nutreț.

Livezile sunt frumoase. *Otava* se desvoaltă pretutindeni bine și promite o recoltă tot așa de satisfăcătoare ca și recolta din prima cósitură.

Pășunile sunt verzi și oferă hrană de ajuns pe seama animalelor.

Pomii. Dintre aceștia *prunii, merii și perii* vor da o recoltă sub-mijlocie, mai ales în comitatele nord-ostice ale țării, unde bruma a cauzat mari stricăciuni. *Persecii* vor da recoltă mijlocie, *nucii și alunii* recoltă bună.

Pepenii vor da recoltă bună-mijlocie.

*

Ville. În comitatele *Pesta* și *Alba* recolta se arată a fi slabă-mijlocie; asemenea și în circumscripțiile *Szekszárd* și *Pécs*. În circumscripțiile *Biserica-albă*, *Kecskemét*, *Aiud*, *Diciosânmărtin* și *Murășorheiu* va fi o recoltă mijlocie. În circumscripțiile *Tapolca*, *Eger* și *Miskolcz* se speră o recoltă bună-mijlocie. În circumscripțiile *Tarcal*, *Beregszász*, *Sátmar*, *Bihardiószeg*, *Sopron* și *Balassagyarmat* se speră o recoltă bună.

În unele din circumscripții au făcut stricăciuni furtunile, în altele s'au ivit diferitele bóale ale viței, cum sunt peronospóra ș. a.

CRONICĂ.

Școala comercială sup. rom. din Brașov. Ca în toți anii așa și în anul acesta direcțiunea Școalei noastre comerciale din Brașov a publicat Anuarul obicinuit asupra anului XLVI de existență al acestui institut de învățământ. Ca introducere directorul, d-nul A. Vlaicu, publică după „Mercurio“ revistă comercială iberóamericană din Barcelona un interesant raport asupra: „Cursului al VIII-lea de expansiune comercială“ ținut la 26 Iulie 1914 în Barcelona și la care a participat și D-sa.

Din datele școlare, publicate în partea II-a a Anuarului, extragem următoarele:

În anul școlar 1914/15 personalul didactic s'a compus din un director și 7 profesori, 2 profesori suplitori. Dintre profesori au fost chemați sub arme doi.

Cu atestat de maturitate au fost provăzuți în anul școlar 1914/15 în total 34 de absolvenți, (dintre cari 6 fete) cu 10 mai puțini decât în anul școlar premergător.

Clasificațiile obținute au fost: maturi cu foarte bine 2 candidați, cu bine 11 candidați, cu suficient 17 candidați. Cinci repetează examenul în Septembrie din câte un obiect și unul din 2 obiecte.

Intr'un capitol special direcțiunea școalei aduce mulțămintă publică d-lor Vasile Stroescu și Parteniu Cosma, precum și „Solidarității“, pentru caldul sprijin, ce au dat cauzei noului edificiu al Școalei comerciale, pentru care s'a colectat deja suma de peste K 200,000.

Numărul total al elevilor înscriși și rămași la școală în anul școlar 1914/15 a fost de 112, între cari un maghiar și 3 germani.

*

Ordonanța de lichidare a moratorului a apărut în fôaia oficială dela 29 crt. Noua ordonanță conține schimbări esențiale față de ordonanțele anterioare și fixează amănunțit condițiile de lichidare, de încetare a moratorului.

Vom publică ordonanța, în întregime, în Nr. nostru viitor, în numărul prezent, din cauza scurtimii timpului, fiindu-ne aceasta imposibil.

*

Licitarea efectelor lombardate. Revista „Magyar Pénzügy“ este informată că în ministeriul de justiție este în pregătire o ordonanță privitoare la *licitarea efectelor lombardate*. Ministrul de justiție intenționează a fixa, pentru cazuri de licitație, ca preț minimal, pentru efectele cotate la bursă cursurile de bursă dela 24 Iulie 1914, iar prețul efectelor necotate la bursă este proiectat să se fixeze prin experți, eventual cu ascultarea părerii camerelor de comerț și industrie.

*

Creșterea datoriilor de stat în cursul războiului actual. Conform unei lucrări statistice a casei de bancă elvețiene Leu & Co., datoriile de stat ale țării de

mai jos s'au cifrat înainte de războiu și la sfârșitul primului an de războiu, cum urmează:

	Înainte de războiu		La sfârșitul primului an de războiu	
	mil. franci	pro cap a populației	mil. franci	pro cap a populației
Imperiul german	27,500	424	44,500	685
Austro-Ungaria	20,400	398	26,175	509
Franta	26,653	673	39,070	986
Anglia	18,280	396	33,705	731
Italia	14,927	423	15,947	452
Elvetia	1,705	471	1,916	537

Privitor la Austro-Ungaria, Anglia, Italia și Elveția este de observat, că în cifrele de sus nu se cuprind ultimele împrumuturi de războiu, cu cari sarcina pro cap crește esențial.

Rectificare. În tabloul dividendelor băncilor noastre pe anul 1914, publicat în Nr. nostru trecut, este a se ceti la «Codreana» Băsești în loc de 5% K 5 corect 4% K 4, dividendă pe anul trecut a acestui institut fiind fixată, cu K 4 de acțiune.

Nr. 627/1915.

APEL

cătră familiile membrilor „Asociațiunii“ căzuți pe câmpul de luptă.

Crâncenul războiu, ai cărui martori suntem, prețind număratoase jertfe de vieți din sânul poporului nostru. Între eroii căzuți pe câmpul de onoare în luptele pentru tron și patrie „Asociațiunea“ noastră încă numără câțiva din membrii săi cei mai vrednici. Ca semn de pietate pentru acești viteji, cari și-au vărsat sângele în credința unui viitor mai bun al poporului nostru, și pentru păstrarea numelui și chipului lor pentru viitorime, comitetul central al însoțirii noastre culturale, în ședința sa din 10 l. c., a hotărât, să întocmească un album al eroilor din anii 1914/15, căzuți în lupta pentru tron și patrie, și foști membri ai «Asociațiunii», care album să se păstreze într'un loc de cinste în Muzeul „Asociațiunii“.

Spre scopul pregătirii acestui album, rugăm pe stimatele familii ale membrilor „Asociațiunii“ de orice categorie (onorari, fondatori, pe vieață, ordinari, ajutători, sau membri ai Secțiunilor literare-științifice), căzuți pe câmpul de luptă sau decedați în spitale sau acasă, ca ostași, în urma războiului actual, să binevoiască a trimite la adresa biroului „Asociațiunii“ (Sibiu, str. Șaguna, 6) câte o fotografie (dacă se poate, format cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil, numele decedatului, ocupațiunea lui și localitatea, în care trăia înainte de războiu, calitatea sa de membru al „Asociațiunii“, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa, la care a servit, distincțiile sale militare, și, dacă se știe, locul, în care a căzut sau a fost rănit cel decedat.

Fotografiile pot fi însoțite și de date biografice mai amănunțite, care se vor păstra în arhiva „Asociațiunii“ și la timpul său se vor da publicității.

Avem nădejdea, că rugarea noastră va fi ascultată și astfel se va putea întocmi acest album, de interes atât familiar, cât și obștesc.

Sibiu, 9/22 Iulie 1915.

Pentru comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“:

Andrei Bârseanu,
prezident.

SUMAR

Încă un cuvânt la chestiunea importului de cereale. — Prețurile maxime ale făinei de grâu și de săcară. — Prețul maximal al zahărului. — Revista financiară: Situațiunea. — Agricultură: Situațiunea agricolă. — Cronică: Școala com. sup. rom. din Brașov, Ordonanța de licidare a moratorului, Licitarea efectelor lombardate, Creșterea datoriilor de stat în cursul războiului actual, Rectificare. Apel.

„ARDELEANA“

institut de credit și economii, societate pe acții, Orăștie

Aviz.

La institutul nostru află aplicare imediat doi practicanți cu praxă bună de bancă, salariu lunar până la 150 cor. Reflectanții să-și înainteze documentele, prin cari dovedesc praxa de bancă, iar în cerere să amintească, că întrucât stau sub obligamentul militar.

Orăștie—Szászváros, la 28 Iulie 1915.

(1—2)

Direcțiunea.

„BISTRIȚIANA“,

institut de credit și economii, societ. pe acții, Bistrița.

CONCURS.

La banca „Bistrițiana“ din Bistrița eventual la filialele sale din Teaca și Rodna-veche este de ocupat un post de practicant cu salariu anual de 1200 cor.ane.

Dela concurenți se cere: atestat de maturitate despre absolvirea școalelor comerciale, despre praxa de până aci și să poseadă limba română și cunoștința limbii maghiare și germane.

Petițiunile sunt a se înainta până la 30 August 1915. După un an de serviciu corăspunsător așteptărilor se va definitivă.

Bistrița, la 9 Iulie 1915.

(3—3)

Direcțiunea.

„AGRICOLA“, societate economică pe acții, Hunedoara—Vajdahunyad.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai societății pe acții «AGRICOLA» din Hunedoara—Vajdahunyad, sunt poțitiți să ia parte, conform rânduielilor din statute, la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea *Duminecă, 8 August st. n. 1915, la orele 2 după amiază*, în localitățile societății din Hunedoara cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii, prezentarea bilanțului și a propunerii pentru împărțirea profitului curat și stabilirea dividendelor și marcelor de prezență.
3. Raportul comitetului de supraveghiere și decideră asupra absolutului pentru gestiunea anului de afaceri, 1 Iulie 1914, până la 30 Iunie 1915.
4. Hotărâre asupra rapoartelor și propunerilor făcute.
5. Alegerea alor 3 membri în direcțiune, conform dispozițiilor statutare.
6. Eventuale propuneri.

Hunedoara, la 24 Iulie 1915.

Direcțiunea.

Bilanț general pe anul de gestiune al VI-lea, pe timpul dela 1 Iulie 1914 — 30 Iunie 1915. | **Zárszámadás** a VI-ik üzletévről, 1914 évi július hó 1-től 1915 június hó 30-ig.

ACTIVA. — VAGYON.

PASIVA. — TEHER.

	K	f		K	f
Cassa în număr — Pénztár készlet	26,527	01	Capital societar — Alaptőke	100,000	—
Cassa de păstrare postală — Postataka-rékpénztár	539	26	Fond de rezervă — Tartalékalap	33,000	—
Giro-Conto la Banca Austro-Ungară — Giro-Conto O. M. B.-nál	688	64	Fond de pensiune — Nyudijalap	26,021	42
Efecte — Értékpapírok	38,650		Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	555,597	08
Efectele fond. de pensiune — Nyugdijalap értékpapírjai	18,000	—	Reescont — Visszleszámítás	111,408	—
Escont — Váltótárca	449,811	—	Lombard — Lombard kölcsön	5,000	—
Salda-Conti și conturi-curente țărănești — Salda-Conti és előlegek	162,472	21	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,363	18
Afaceri de bucate și mori: — Gabonaügyletek és malmok:			Conturi-creditoare — Hitelezők	4,036	37
a) Bucate în magazine: cucuruz, grâu, ovăs, orz, făină etc., conf. inventarelor. — Gabona készlet a raktárokbán: tengeri, buza, zab, árpa, liszt stb. leltár szerint	20,718	26	Interese transit. anticipate — Átmeneti kamatok	2,100	—
b) edificiul și inventarul morii artificiale — műmalom és leltári készletek	71,458	05	Profit curat — Tiszta nyereség	17,226	85
Realități: casa și magazinele — Ingatlanok: intézeti ház és raktárok	62,000	—			
Mobilier — Felszerelés	3,000	—			
Debitori — Adósok	1,888	47			
	855,752	90		855,752	90

Contul Profit și Perdere pe timpul dela 1 Iulie 1914 — 30 Iunie 1915. | **Nyereség és Veszteség-számla** 1914 évi július 1-től 1915 évi jun. hó 30-ig.

DEBIT — TARTOZIK.

CREDIT — KÖVETEL.

	K	f		K	f
Inter. de dep — Betétek utáni kamat	31,920	98	Interese și provizii de escont — Váltó-kamat és jár.	35,815	20
Inter. de reescont și lombard — Visszleszámítási lombard kamat	11,841	—	Inter. de Salda-Conti — Salda-Conti kamat	4,607	67
Salare și bani de cuartir — Tisztifizetések és lakpénz	10,654	03	Interese de efecte — Értékpapír kamat	1,914	—
Spese de birou și administrație — Üzleti költségek	4,381	96	Câștig la bucate și la mori — Gabonaügyletek és malmok jövedelmei	41,254	56
Contribuție: — Adó:			Provizii, mijlociri etc — Jutalékok stb.	5,147	50
directă și com. — egyenes és községi	8,400	—			
după depuneri — betét kamatadó	3,192	10			
Amortizări — Leírások	1,122	01			
Profit curat — Tiszta nyereség	17,226	85			
	88,738	93		88,738	93

Hunedoara—Vajdahunyad, la 30 Iunie 1915.

Vasile C. Osvadă m. p., director-executiv — vezérigazgató.

Pentru contabilitate: Macrea, secretar — titkár.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Dr. George Dubleşiu m. p. Dr. Vlad m. p. G. Henția m. p. G. Rain m. p. Ioan Dima m. p.

Conturile prezente le-am revidat și le-am aflat în deplină ordine. — Jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan I. Lăpédatu m. p., prezid. Constantin Dăncilă m. p. George Pop m. p. Romul Albu m. p. Eremie Muntean m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpédatu.

Tiparul Tipografiei arbidiecezane în Sibiu.